МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
на засіданні групи забезпечення
спеціальності
від «10» 10 2022 року
Протокол № 2
Голова групи Чугай А.В.

«УЗГОДЖЕНО»
Декан природоохоронного факультету
Чугай А.В.

РОБОЧА ПРОГРАМА
З ПЕРЕДДИПЛОМНО-ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Спеціальність – 101 "Екологія"

ОПП "Екологія, охорона навколишнього середовища
та збалансоване природокористування"
Рівень вищої освіти – бакалавр

Рік навчання IV
Тривалість -120год.,3тижні
Кредитів - 4
Диф.залік

"Затверджено"
на засіданні кафедри
екології та охорони довкілля
протокол № 2 від 22.09 2022р.
зав. кафедрою
Т.А. Сафранов

Одеса 2022

ВСТУП

Переддипломно-виробнича практика студентів зі спеціальності 101 “Екологія” ОПП “Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування” проводиться на IV курсі тривалістю 120 годин. На самостійну роботу студентів(СРС) відводиться 30 годин.

Переддипломно-виробнича практика проводиться на базі Міністерства екології та природних ресурсів України та його підрозділів, в підрозділах Держкомприроди, науково-дослідницьких підрозділах Департаменту гідрометеорологічної служби і моніторингу, які займаються проблемами охорони навколишнього середовища , виробничих підприємствах України.

Метою переддипломно-виробничої практики є закріплення та поглиблення теоретичних знань, ознайомлення з новими методами наукових досліджень екологічного стану довкілля, набуття виробничих навиків зі спеціальності, збирання і аналіз необхідних матеріалів для кваліфікаційної бакалаврської роботи, набуття студентами професійних навичок та вмінь для прийняття відповідних рішень під час подальшої наукової роботи , адаптування студентів у трудовому колективі .

Після проходження переддипломно-виробничої практики студенти повинні знати:

основні положення техніки безпеки та охорони праці на відповідних базах практики, структуру підрозділів наукової організації, основні напрями наукових досліджень природоохоронної діяльності.

Вміти застосовувати базові екологічні знання при виконанні моніторингу різних компонентів навколишнього природного середовища; виконувати екологічні розрахунки і узагальнення для відповідних галузей природокористування; використовувати нормативну літературу в практичній діяльності; знаходити та обґрунтувати шляхи щодо охорони і збереження природних ресурсів.

Отримати необхідні матеріали для написання кваліфікаційної бакалаврської.

Студенти проходять переддипломно-виробничу практику на базі наступних установ та підприємств :

- УкрНДІ медичної реабілітації та курортології ;
- Гідрометценнтр Чорного та Азовського морів;
- Інженерно-технологічний інститут “Біотехніка” НААН України;
- Департамент екології та природних ресурсів Одеської ОДА;
- ТОВ “Науково-виробниче підприємство “Укрекопроект””;

- Одеський морський торгівельний порт;
- Департамент екології та розвитку рекреаційних зон м.Одеси;
- Державна екологічна інспекція Північно-західного регіону Чорного моря;
- ТОВ “Науково-виробниче підприємство “Екоресурс”;
- Науково-виробнича компанія “УкрЕКОПРОМ”.

Студенти мають можливість вибору наступних баз проходження переддипломно-виробничої практики:

- УкрНДІ медичної реабілітації та курортології ;
- Інженерно-технологічний інститут “Біотехніка” НААН України;
- ТОВ “Науково-виробниче підприємство “Укрекопроект””;
- ТОВ “Науково-виробниче підприємство “Екоресурс”;
- Науково-виробнича компанія “УкрЕКОПРОМ”.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

Місце проходження переддипломно-виробничої практики студент узгоджує з науковим керівником згідно тематики кваліфікаційної бакалаврської роботи роботи.

Загальне керівництво переддипломно-виробничою практикою здійснюється відповідальним по кафедрі керівником практики. Перед проходженням практики проводиться попередній інструктаж з охорони праці зі студентами.

На інструктажі студентам детально пояснюються їх обов’язки, необхідність суворого виконання на базі практик правил охорони праці і протипожежної безпеки. У процесі проходження практики студент повинен ознайомитися з питаннями, які розкривають важливість та зміст охорони праці на базі практики. Забороняється допуск до роботи студентів-практикантів, які не пройшли первинного інструктажу на робочому місті з охорони праці по всім видам робіт і без забезпечення їх необхідними за характером робіт спецодягом.

На інструктажі там також видаються:

- індивідуальні щоденники проходження переддипломно-виробничої практики, пояснюються вимоги щодо їх складання;
- програма проходження виробничої практики та необхідна методична література;
- пояснюються вимоги щодо оформлення звіту з переддипломно-виробничої практики,термін здачі звітів на кафедру для перевірки.

Під час проходження переддипломно-виробничої практики студент повинен дотримуватись встановленого розпорядку робочого дня на базах практик, виконувати усі види робіт згідно календарного плану, розробленого керівником практики відповідної бази проходження практики; ретельно вести щоденник практики.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Перед початком проходження переддипломно-виробничої практики студент складає календарний план разом з керівником практики від організації.

1 тиждень – вивчення основ охорони праці, структури виробничих підрозділів організації та напрямів природоохоронної діяльності.

2 тиждень – вивчення методичних і нормативних документів, на основі яких здійснюється природоохоронна діяльність на підприємстві.

3 тиждень – участь у розробці та обгрунтуванні заходів природоохоронної діяльності.

4 тиждень – складання та оформлення звіту з переддипломно-виробничої практики.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Переддипломно-виробнича практика базується на знаннях та практичних навичках, отриманих з дисциплін природничого і професійно орієнтованого циклів, а також практичної підготовки, які здійснюються згідно відповідних ОП “Екологічна безпека” та ОП “ Організація еколого-рекреаційної діяльності ” рівня вищої підготовки – бакалавр.

Під час проходження переддипломно-виробничої практики студент повинен ознайомитися з основними методичними та нормативними документами встановленої керівником бази практики. Студент повинен вивчити основи охорони праці, ознайомитися з структурами виробничих підрозділів організації та напрямів природоохоронної діяльності та приймати активну участь у їх роботі.

ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Програма переддипломно-виробничої практики затверджується на засіданні кафедри не пізніше, ніж за місяць до початку практики.

Загальне керівництво практикою здійснюється відповідальним по кафедрі керівником практики. Перед проходженням практики проводиться попередній інструктаж зі студентами.

Під час проходження переддипломно-виробничої практики студент повинен дотримуватись встановленого розпорядку робочого дня на базах практик, виконувати усі види робіт згідно календарного плану, розробленого керівником практики від організації; ретельно вести щоденник практики.

Звіт оформлюється згідно з правилами та захищається.

ВИМОГИ ДО ЗВІТУ

Після проходження переддипломно-виробничої практики за матеріалами виконаних робіт, студент складає звіт, який повинен бути оформлений згідно з відповідними методичними вказівками кафедри з урахуванням державних стандартів щодо оформлення документації та відображати ту інформацію, яку він отримав під час практики.

Зміст звіту з переддипломно-виробничої практики повинен містити:

-вступ, у якому надається загальна характеристика бази практики, основні напрями природоохоронної діяльності організації;

- характеристика структурних підрозділів;

- правила охорони праці і протижежної безпеки ;

- головна частина(в якій студент детально робить опис виконаної практичної роботи;

-висновки;

-перелік посилань.

У розділі з охорони праці, студенти повинні висвітити такі питання:

1. Структура служби охорони праці в підрозділах Держкомгідромету України і Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України або промислового підприємства.

2. Функціональні обов'язки керівника, відповідального за охопрону праці на базовому підприємстві практики.

3. Зміст первинного, повторного, позапланового та цільового інструктажів з охорони праці у підрозділі, де студент знаходиться на виробничій практиці.

4. Ознайомитися з обліком нещасних випадків на виробництві. Провести самостійне розслідування нещасного випадку (за актами спеціальних розслідувань).

До звіту обов'язково надається щоденник з переддипломно-виробничої практики, який містить календарний план з відміткою виконання кожного пункту програми практики. Керівник практики від організації надає характеристику роботи студента, в якій відображає обсяг виконаних робіт, його ставлення до роботи та теоретичну підготовку, дає оцінку роботи студента.

При проходженні декількох студентів на одній базі практики кожен складає індивідуальний звіт згідно виконаної особистої роботи.

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Після завершення переддипломно-виробничої практики студенти повинні надати у триденний термін для перевірки звітні матеріали керівнику практики від кафедри, що містять:

- звіт з переддипломно-виробничої практики;
- щоденник про проходження практики, в якому обов'язково повинно бути календарний план практики з переліком виконаних видів робіт та відмітками керівника практики від організації; характеристика роботи студента.

Захист звіту з практики приймається на кафедрі комісією у кількості не менше трьох викладачів, призначених завідувачем кафедри. Комісія приймає захист звітів у студентів протягом перших десяти днів семестру. Звертається увага на актуальність розглянутих питань та обсяг виконаної студентом роботи, можливість використання результатів при виконанні кваліфікаційної бакалаврської роботи. Захист приймається у студентів, які повністю виконали програму практики, враховується повнота відповідей на запитання, а також оцінка керівника практики від організації.

В цілому на оцінювання результатів переддипломно-виробничої практики відведено 100 балів: 60 балів – зміст та якість оформлення звіту та 40 балів – захист звіту.

Шкала відповідності інтегральних оцінок в сумарній атестації з дисциплін по системі ЄКТАС та системі університету

За шкалою ECTS	За національною системою для іспиту	За національною системою для заліку	За системою університету (в %)
A	5 (відмінно)	зараховано	90-100
B	4 (добре)	зараховано	85-89
C	4 (добре)	зараховано	75-84
D	3 (задовільно)	зараховано	68-74
E	3 (задовільно)	зараховано	60-67
FX	2 (незадовільно)	незараховано	35-59
F	2 (незадовільно	незараховано	1-34

Обговорення результатів та підсумків переддипломно-виробничої проводиться на засіданні кафедри екології та охорони довкілля.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Методичні вказівки до проходження переддипломно-виробничої та науково-виробничої практики для студентів спеціальності “Екологія та охорона навколишнього середовища”/Одеса: ОДЕКУ,2006.-12с.

2. Національна доповідь про стан довкілля в Одеській області. - Одеса-2018.- 175с.

3.ЗАКОН УКРАЇНИ «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року.» від 28.02.2019 № 2697-VIII.

4. Концепція державної регіональної політики, затверджена Указом Президента України від 25 травня 2001 року № 341/2001.

5.Закон України від 25.06.91 № 1264-XII "Про охорону навколишнього природного середовища".

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

“Затверджено**”**
Проректор з НМР
_____В.М. Хохлов
"_____"_____2018р

РОБОЧА ПРОГРАМА
З ПЕРЕДДИПЛОМНО-ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

напрям 6.040106 – “Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування”
ПДВ Е-2(екологічна безпека)
Спеціальність – 101 “Екологія”
ПДВ Е-6(організація еколого-рекреаційної діяльності) ,інтегровані
Рівень вищої освіти – бакалавр

ПДВ Е-2	ПДВ Е-6(інт.)
Рік навчання IV	Рік навчання III
Семестр-VII	Семестр-VII
Тривалість - 135год.,3тижні	Тривалість -120год.,3тижні

Кредитів – 4,5
Залік

Кредитів - 4
Залік

“Затверджено”
на засіданні кафедри
екології та охорони довкілля
протокол № 2 від 11.09. 2018р.
зав. кафедрою
_____ Т.А. Сафранов

“Затверджено”
на засіданні методичної комісії
природоохоронного факультету
протокол № від 2018р.
голова комісії
_____ А.В.Чугай

Одеса 2018

ВСТУП

Переддипломно-виробнича практика проводиться на базі Міністерства екології та природних ресурсів України та його підрозділів, в підрозділах Держкомприроди, науково-дослідницьких підрозділах Департаменту гідрометеорологічної служби і моніторингу, які займаються проблемами охорони навколишнього середовища , науково-дослідницьких інститутах.

Серед загальної кількості годин відведених на переддипломно-виробничу практику, на самостійну роботу студентів(СРС) - 30 годин.

Метою переддипломно-виробничої практики є закріплення та поглиблення теоретичних знань, ознайомлення з новими методами наукових досліджень екологічного стану довкілля, набуття виробничих навиків зі спеціальності, збирання і аналіз необхідних матеріалів для дипломної роботи, набуття студентами професійних навичок та вмінь для прийняття відповідних рішень під час подальшої роботи , адаптування студентів у трудовому колективі .

Після проходження переддипломно-виробничої практики студенти повинні знати:

основні положення техніки безпеки та охорони праці на відповідних базах практики, структуру виробничих підрозділів організації, основні напрями досліджень природоохоронної діяльності.

Вміти застосовувати базові екологічні знання при виконанні моніторингу різних компонентів навколишнього природного середовища; виконувати екологічні розрахунки і узагальнення для відповідних галузей природокористування; використовувати нормативну літературу в практичній діяльності; знаходити та обґрунтувати шляхи щодо охорони і збереження природних ресурсів.

Отримати необхідні матеріали для написання дипломної роботи.

Рекомендовані бази проходження переддипломно-виробничої практики:

- УкрНДІ медичної реабілітації та курортології ;
- Гідрометцентр Чорного та Азовського морів;
- Департамент екології та природних ресурсів Одеської ОДА;
- Державна екологічна інспекція Північно-західного регіону Чорного моря.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

Місце проходження переддипломно-виробничої практики магістр узгоджує з науковим керівником згідно тематики дипломної роботи.

Загальне керівництво переддипломно-виробничою практикою здійснюється відповідальним по кафедрі керівником практики. Перед проходженням практики проводиться попередній інструктаж з охорони праці зі студентами.

На інструктажі студентам детально пояснюються їх обов'язки, необхідність суворого виконання на базі практик правил охорони праці і протипожежної безпеки. У процесі проходження практики студент повинен ознайомитися з питаннями, які розкривають важливість та зміст охорони праці на базі практики. Забороняється допуск до роботи студентів-практикантів, які не пройшли первинного інструктажу на робочому місті з охорони праці по всім видам робіт і без забезпечення їх необхідними за характером робіт спецодягом.

На інструктажі там також видаються:

- індивідуальні щоденники проходження переддипломно-виробничої практики, пояснюються вимоги щодо їх складання;

- програма проходження переддипломно-виробничої практики та необхідна методична література;
- пояснюються вимоги щодо оформлення звіту з переддипломно-виробничої практики,термін здачі звітів на кафедру для перевірки.

Під час проходження переддипломно-виробничої практики студент повинен дотримуватись встановленого розпорядку робочого дня на базах практик. Студент повинен виконувати усі види робіт згідно календарного плану, розробленого керівником практики відповідної бази проходження практики; ретельно вести щоденник практики.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Перед початком проходження переддипломно-виробничої практики студент складає календарний план разом з керівником практики від організації.

1 тиждень – вивчення основ охорони праці, структури виробничих підрозділів організації та напрямів природоохоронної діяльності.

2 тиждень – вивчення методичних і нормативних документів, на основі яких здійснюється природоохоронна діяльність на підприємстві.

3 тиждень – участь у проведенні заходів природоохоронної діяльності.

4 тиждень – складання та оформлення звіту з переддипломно-виробничої практики.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Переддипломно-виробнича практика базується на знаннях та практичних навичках, отриманих з дисциплін природничо-наукового і професійно орієнтованого циклів, а також практичної підготовки студентів, які здійснюються згідно відповідних ОПП напряму підготовки 6.040106 – “Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування” та спеціальності 101 “Екологія”(інтегровані).

Специфіка даної практики полягає в формуванні практичних навичок подальшої професійної роботи та збору матеріалів для написання дипломної роботи .

Під час проходження переддипломно-виробничої практики студент повинен ознайомитися з основними методичними та нормативними

документами встановленої керівником бази практики. Студент повинен вивчити основи охорони праці, ознайомитися з структурами виробничих підрозділів організації та напрямів природоохоронної діяльності та приймати активну участь у їх роботі.

ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Програма переддипломно-виробничої практики затверджується на засіданні кафедри не пізніше, ніж за місяць до початку практики.

Загальне керівництво переддипломно-виробничою практикою здійснюється відповідальним по кафедрі керівником практики. Перед проходженням практики проводиться попередній інструктаж зі студентами.

Під час проходження переддипломно-виробничої практики студент повинен дотримуватись встановленого розпорядку робочого дня на базах практик. Студент повинен виконувати усі види робіт згідно календарного плану, розробленого керівником практики від підприємства або організації; ретельно вести щоденник практики.

Звіт оформлюється згідно з правилами та захищається.

ВИМОГИ ДО ЗВІТУ

Після проходження переддипломно-виробничої практики за матеріалами виконаних робіт, студент складає звіт, який повинен бути оформлений згідно з відповідними методичними вказівками кафедри з урахуванням державних стандартів щодо оформлення документації та відображати ту інформацію, яку магістр отримав під час практики.

Зміст звіту з переддипломно-виробничої практики повинен містити:

-вступ, у якому надається загальна характеристика бази практики;

- характеристика структурних підрозділів та основні напрями природоохоронної діяльності організації;

- правила охорони праці і протижежної безпеки ;

- головна частина, в якій студент детально робить опис виконаної теоретичної та практичної роботи;

-висновки;

-перелік посилань.

У розділі з охорони праці, студенти повинні висвітити такі питання:

1. Структура служби охорони праці в підрозділах Держкомгідромету України і Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України або промислового підприємства.

2. Функціональні обов'язки керівника, відповідального за охопрону праці на базовому підприємстві практики.

3. Зміст первинного, повторного, позапланового та цільового інструктажів з охорони праці у підрозділі, де студент знаходиться на виробничій практиці.

4. Ознайомитися з обліком нещасних випадків на виробництві. Провести самостійне розслідування нещасного випадку (за актами спеціальних розслідувань).

До звіту обов’язково надається щоденник з переддипломно-виробничої практики, який містить календарний план з відміткою виконання кожного пункту програми практики. Керівник переддипломно-виробничої практики від організації надає характеристику роботи студента, в якій відображає обсяг виконаних робіт, його ставлення до роботи та теоретичну підготовку, дає оцінку роботи студента.

При проходженні декількох студентів на одній базі практики кожен складає індивідуальний звіт згідно виконаної особистої роботи.

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Після завершення переддипломно-виробничої практики студенти повинні надати у триденний термін для перевірки звітні матеріали керівнику практики від кафедри, що містять:

- звіт з переддипломно-виробничої практики;
- щоденник про проходження практики, в якому обов’язково повинно бути календарний план практики з переліком виконаних видів робіт та відмітками керівника практики від організації; характеристика роботи студента.

Захист звіту з переддипломно-виробничої практики приймається на кафедрі комісією у кількості не менше трьох викладачів, призначених завідувачем кафедри. Комісія приймає захист звітів у студентів протягом перших десяти днів семестру. Звертається увага на актуальність розглянутих питань та обсяг виконаної студентом роботи, можливість використання результатів досліджень при написанні дипломної роботи. Захист приймається у

студентів, які повністю виконали програму практики, враховується повнота відповідей на запитання, а також оцінка керівника практики від організації.

В цілому на оцінювання результатів переддипломно-виробничої практики відведено 100 балів: 60 балів – зміст та якість оформлення звіту та 40 балів – захист звіту.

Шкала відповідності інтегральних оцінок в сумарній атестації з дисциплін по системі ЄКТАС та системі університету

За шкалою ECTS	**За національною системою для іспиту**	**За національною системою для заліку**	**За системою університету (в %)**
A	5 (відмінно)	зараховано	90-100
B	4 (добре)	зараховано	85-89
C	4 (добре)	зараховано	75-84
D	3 (задовільно)	зараховано	68-74
E	3 (задовільно)	зараховано	60-67
FX	2 (незадовільно)	незараховано	35-59
F	2 (незадовільно	незараховано	1-34

Обговорення результатів та підсумків переддипломно-виробничої проводиться на засіданні кафедри екології та охорони довкілля.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Методичні вказівки до проходження переддипломно-виробничої та науково-виробничої практики для студентів спеціальності “Екологія та охорона навколишнього середовища”/Одеса: ОДЕКУ,2006.-12с.

2. Гигиенические критерии состояния окружающей среды. -Женева. -1995-57с.

3. Инструкция о порядке рассмотрения документов и условия выдачи разрешений на выбросы загрязняющих веществ в атмосферный воздух стационарными источниками.- Киев.-1995-75с.

4. Національна доповідь про стан довкілля в Одеській області.- Одеса-2017.- 175с.